

از عملیات پدافندی خرمشهر تا اسکورت کاروان ها با ناوچه های موشک انداز

مصطفی عبدالمی - با پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، تحول عظیمی در نیروی دریایی ارتش ایجاد و در راستای خود کفایی آموزشی، اعزام دانشجو به صورت همگانی به خارج از کشور متوقف شد دانشگاه علوم دریایی امام خمینی(ره) نیز با ۴ دانشکده ناوبری و فرماندهی کشتی، مهندسی برق و الکترونیک و مخابرات دریایی، مهندسی مکانیک دریایی و رشته مدیریت و کمیسر دریایی تأسیس شد. همچنین مراکز آموزش های تخصصی در انزلی و رشت توسعه یافت و دانشکده فرماندهی و ستاد نیروی دریای پا گرفت. با شروع جنگ تحمیلی، نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هرگز در مقابل تهاجم نیروهای عراق غافلگیر نشد بلکه در آذرماه ۱۳۵۹ با عملیات بزرگ شناور رزمی عراق و انهدام سکوهای نفتی «البکر» و «الامیه» و محاصره کامل دریایی بندر «بصره»، «فاو» و «ام القصر» تا پایان جنگ به نبرد با بالگردهای دشمن در دریا پرداخت و در طول ۸ سال جنگ تحمیلی، ۱۰ هزار فروند کشتی تجاری را به بنادر ایران اسکورت کرد که در این بین تنها چند صد فروند آن ها مورد اصابت موشک های هواپیمای دشمن قرار گرفت. نیروی دریایی با این اقدامات، کارنامه بسیار درخشانی در جنگ های دریایی به ثبت رساند و امنیت خطوط مواصلات دریایی خلیج فارس، دریای عمان و شمال اقیانوس هند را برقرار کرد.

■ عملیات ۳۴ روزه دفاع از خرمشهر

گردان یکم تکاور دریایی همزمان با تجاوز دشمن، به طرف خرمشهر عزیمت کرد و در بامداد ۱۳۵۹/۷/۱۶ در خرمشهر مستقر شد. پس از انجام شناسایی محوره های پیشروی دشمن و کسب آمادگی های لازم، یگان های تابعه گردان به سد پیشروی دشمن اقدام کردند. با توجه به وسعت منطقه، استعداد و گسترش نیروهای دشمن، یگان های تکاور دریایی با اجرای عملیات ایذایی، پدافند در نقطه اتکای عملیات تأخیری و کمین توانستند نقش مؤثری را در به تأخیر انداختن حرکات و کند کردن پیشروی ارتش عراق ایفا کنند.

با وجود استعداد کم یگان های تکاور دریایی در مقایسه با استعداد برتر نیروهای متجاوز (یک گردان در برابر ۳ تیپ عراقی)، تاثیر این عملیات به حدی بود که بنا به اظهار یک افسر اسیر عراقی، دشمن تصور می کرد حداقل یک تیپ تکاور دریایی با یگان های زرهی دفاع از منطقه را بر عهده دارد. پس از محاصره خرمشهر و تهدید حملات دشمن که از حجم آتش سنگین توپخانه و سایر جنگ افزارها برخوردار بود، تنها مدافعان خرمشهر یگان کوچکی متشکل از نیروهای تکاور دریایی و نیروهای مردمی با تجهیزات نامناسب بود. این نیروها تا آخرین نفس با حماسه آفرینی توانستند ۳۴ روز در مقابل دشمن مقاومت کنند.

عملیات پدافندی خرمشهر که حاصل ۳۴ روز نبرد شدید و خونین بود. دشمن را در تحقق طرح اشغال ۳ روزه خرمشهر ناکام گذاشت و با وجود عبور دشمن از رودخانه کارون در محور «مارد» در تاریخ ۱۳۵۹/۷/۲۱ و رسیدن به نزدیکی جاده خرمشهر-آبادان، نیروهای دشمن با پدافند یگان های تکاور دریایی در ایستگاه های ۷ و اسکله ۱۲ آبادان متوقف شد.

اگر چه در عملیات پدافندی خرمشهر عناصری از نیروهای زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروهای مردمی شرکت فعال داشتند، اما مقاومت سرسختانه و حماسه آفرین تکاوران نیروی دریایی در ۳۴ روز نبرد نابرابر، برگ زرینی در تاریخ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به ثبت رساند. در این عملیات غرور آفرین نقش فرماندهی دریادار دوم بازنشسته «داریوش ضرغامی» و ناخدایکیم بازنشسته «هوشنگ صمدی»، به یادماندنی بود.

■ عملیات تاخت شبانه در منطقه پل خرمشهر

این عملیات به منظور به تأخیر انداختن پیشروی نیروهای دشمن، با شرکت گردان یکم تکاور دریایی و یک گردان از نیروهای فدائیان اسلام طرح ریزی و اجراء شد. یگان های مذکور ساعت ۱ بامداد مورخ ۱۳۵۹/۷/۱۴ تک غافلگیرانه ای به منطقه تجمع لشکر ۳ زرهی در منطقه عمومی پل نو به اجراء گذاشتند. این عملیات که حدود ۴ ساعت به طول انجامید دشمن را غافلگیر و سر در گم و ابتکار عمل را از او سلب کرد. دشمن در این عملیات تلفات انسانی شدیدی را متحمل شد و تعداد قابل توجهی تجهیزات و ادوات زرهی وی منهدم شد. این عملیات باعث کند شدن آهنگ پیشروی دشمن شد.

■ عملیات پدافندی در کوی ذوالفقاری آبادان

در ۱۳۵۹/۷/۲۱ در حالی که نبرد شدیدی در جبهه خرمشهر ادامه داشت، لشکر ۳ زرهی عراق با عبور از رودخانه کارون در محور مارد، موفق شد تا ۲/۵ کیلومتری ۳ راهی آبادان پیشروی کند. دشمن قصد داشت با عبور از پل های ایستگاه ۱۲ و ۷ وارد جزیره آبادان شود که با مقاومت یگان های تکاور دریایی

و نیروهای مردمی مواجه و تا تاریخ ۱۳۵۹/۷/۲۳ در مواضع اشغالی متوقف شد. دشمن پس از برخورد با ادامه مقاومت در این جبهه، ۳ راهی آبادان - ماهشهر - اهواز را تصرف و به منظور محاصره آبادان به طرف جنوب پیشروی کرد و با دسترسی به رودخانه بهمن شیر در شمال شرقی آبادان مستقر شد. لشکر ۳ زرهی عراق قصد داشت با عبور از رودخانه بهمن شیر در کوی ذوالفقاری محاصره آبادان را کامل کند که با پدافند یگان هایی از لشکر ۷۷ نیروی زمینی ارتش و یگان های تکاور دریایی نداجا و نیروهای مردمی مواجه و پس از تحمل تلفات و ضایعات و از دست دادن سر پل تصرف شده در ساحل غربی بهمن شیر در جزیره آبادان مجبور به عقب نشینی شد. در این عملیات غرور آفرین، تکاوران دریایی با پشتیبانی جنگ افزارهای سنگین و با همکاری سایر نیروها توانستند تعدادی از نفربرهای زرهی لشکر ۳ را که در حال عبور از رودخانه بهمن شیر بودند، غرق کنند. تعدادی از فرماندهان ارشد عراق در این عملیات اسیر شدند. دشمن پس از تحمل شکست در این عملیات به طرف جاده ماهشهر - آبادان عقب نشینی کرد در جنوب جاده مذکور در میدان تیر آبادان مستقر شد.

■ عملیات پدافندی در کرانه های اروندرود

پس از اشغال بخش شمالی خرمشهر توسط عراق و احتمال عبور نیروهای دشمن از اروندرود به منظور تصرف جزیره آبادان، مأموریت پدافند از کرانه های اروندرود به نیروی دریایی ارتش واگذار شد. در اجرای این مأموریت، یگان های تکاور و تفنگدار دریایی با استقرار در بخش جنوبی خرمشهر، جزیره مینو، منطقه دیری فارم و خسرو آباد، انجام عملیات پدافند از جزیره آبادان در محوره های یاد شده را عهده دار شد. در مدت

عزله اقدار

روزنامه خراسان
به مناسبت سی و چهارمین سالگرد
عملیات مرزبانی و روز نیروی دریایی
زیر یک هزار اسلحه و دو تانک